

Lichte en zware Peking-eenden vergeleken

F.E. de Buissonjé, onderzoeker eendenhouderij bij PP in Beekbergen

H.G. M. Reimert, onderzoeker slachterij bij ID-DLO in Lelystad

A. van Voorst, veterinaire bij ID-DLO met standplaats Beekbergen

In een proef op het Spelderholt zijn lichte en zware Peking-eenden met elkaar vergeleken. Het onderzoek had betrekking op technische resultaten, uitvalsoorzaken, slachtkwaliteit, activiteit van de dieren, bevedering en botvorming. De zware eenden werden in zeven weken ongeveer vijftien procent zwaarder en hadden een iets gunstiger voerconversie. De lichte eenden bleken wat actiever, hadden minder uitval en een betere botvorming. De slachttrendementen op 50 dagen leeftijd waren vrijwel gelijk.

Inleiding

Bij binnenhuisvesting van vleeseenden werd tot voor kort vrijwel uitsluitend het zware type Peking-eend gebruikt. Deze zware eenden kunnen vooral bij lage temperaturen in zeven weken zwaarder worden dan wenselijk is voor de afzet van het panklare product. Wanneer de eenden eerder dan op zeven weken leeftijd worden afgeleverd, vallen de panklare eenden wel in de gewenste gewichtsklasse, maar is de beveleedheid en vooral het aandeel filet nog onvoldoende. Managementmaatregelen zoals voersturing bleken niet het gewenste effect te hebben. Om op de afzetmarkt te concurreren op kwaliteit bestaat er dus behoefte aan een minder snel groeiende eend die goede technische resultaten combineert met een goede slachtkwaliteit bij het gewenste eindgewicht. Sinds kort is er ook een lichter type Peking-eend beschikbaar voor binnenhuisvesting. Daarom zijn beide typen Peking-eenden in een proef met elkaar vergeleken.

Proefopzet

De natuurlijk geventileerde eendenstal op "Het Spelderholt" was verdeeld in acht afdelingen van elk 28 m². Per afdeling werden, afhankelijk van de bezetting, 140 of 210

eenden opgezet. De beproefde bezettingen waren, bij zowel de lichte als de zware eenden, 5 en 7,5 eenden/m². Bij beide bezettingen was het aantal eenden per voer- en drinkbak gelijk. In de afdelingen met de hoge bezetting bevonden zich dus 50% méér voer- en drinkbakken. Per type eend waren vier afdelingen beschikbaar, waarvan twee met lage en twee met hoge bezetting per m², zodat van beide typen eenden 700 werden opgezet, 1400 eenden in totaal. Alle afdelingen waren ingericht met gedeeltelijk rooster (25% van het oppervlak), op de overige 75% van het vloeroppervlak werd lang tarwestro naar behoefte verstrekt. Drink- en badwater werd onbepaald verstrekt via kalkoendrinkers boven het roostergedeelte. Het standaard twee-fasenvoer werd eveneens onbepaald verstrekt via biggenbakken op het strooiselgedeelte. De eenden kregen na een gewenningsperiode vanaf de eerste week uitsluitend natuurlijk daglicht dat door zijramen naar binnen viel. Dit betekende een natuurlijke donkerperiode van circa 6 uur gedurende deze proef die in de vroege zomer werd uitgevoerd. De staltemperatuur in de afmestperiode varieerde veelal tussen 15 en 20°C 's nachts en 20 en 25°C overdag.

Waarnemingen

De opname van voer en water werd wekelijks vastgesteld.

De eenden werden gewogen bij plaatsing en op 2, 4, 5, 6 en 7 weken leeftijd. Vanaf twee weken werden steekproeven van 50% van de eenden gewogen.

Van alle ziek en dood uitgevallen dieren (50 in totaal) is de diagnose en de uitvaloorzaak vastgesteld.

Op vier weken leeftijd zijn per type eend 30 eenden gedood om de mate van voorkomen van Tibiale Dyschondroplasie vast te stellen (TD = onvolledige botvorming in de kop van het scheenbeenbot).

Op vijf weken leeftijd zijn gedurende drie dagen gedragswaarnemingen verricht. Hierbij werd gekeken naar mogelijke verschillen in activiteit tussen beide typen eenden.

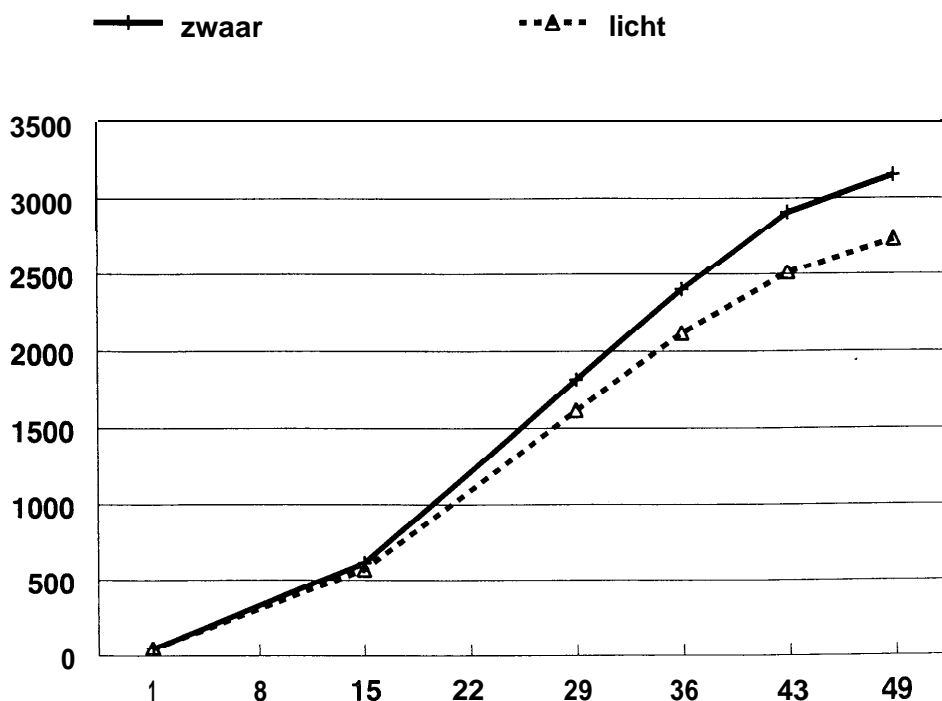
Op zes weken leeftijd is een exterieurbeoordeling uitgevoerd bij 144 eenden. Hierbij

werd gekeken naar beschadigingen van het verenpak, bevuling en pootafwijkingen.

Op zes en zeven weken leeftijd zijn per type eend 20 eenden en 20 worden gewogen, geslacht en opgedeeld; in totaal zijn de individuele slachtrendementen van 160 eenden vastgesteld.

Resultaten

Figuur 1 toont het groeiverloop. Hoewel de ééndagskuikens van de lichte eenden zwaarder waren dan de zware, blijken de zware eenden op zeven weken leeftijd met een nuchter eindgewicht van 3150 gram gemiddeld 15,2% (416 gram) zwaarder dan de lichte eenden met een eindgewicht van 2734 gram. Voorafgaand aan de laatste dierweging op 49 dagen leeftijd hadden de eenden gedurende 12 uur geen voer gehad.

Figuur 1: groeiverloop lichte en zware eenden.

Tabel 1: technische resultaten op 49 dagen.

Kenmerk	Zware eenden		Lichte eenden	
<i>Eenden/m² bij start proef</i>	5	7,5	5	7,5
<i>Eenden/m² bij in de proef</i>	4,2	6,4	4,5	6,8
<i>Aantal dieren bij start proef</i>	282	423	285	425
<i>Begingewicht dag 1 (g)</i>	52	52	55	55
<i>Nuchter eindgewicht dag 49 (g)</i>	3173	3127	2769	2699
<i>Uitval (%)</i>	5,3	6,2	0,7	1,7
<i>Voerconv. theor. (basis groei)</i>	2,36	2,37	2,42	2,48
<i>Voerconv. prakt. (basis eindgew.)</i>	2,36	2,41	2,39	2,45
<i>Voerverbruik (g/afgel. eend)</i>	7356	7297	6566	6544
<i>Waterverbruik (l/afgel. eend)</i>	29,6	29,8	27,7	28,6
<i>Water/voer verhouding</i>	4,0	4,1	4,2	4,4

In tabel 1 worden de technische resultaten op 49 dagen leeftijd weergegeven. In deze proef was bij de lichte eenden slechts 1,2% uitval tegen 5,8% bij de zware eenden. De voerconversie van de zware eenden was gunstiger, vooral als er wordt gecorrigeerd voor het verschil in uitval. De theoretische voerconversie is ongevoelig voor verschillen in uitval. Bij deze berekeningswijze is het verschil in voerconversie circa 8 punten (bijna 3,5%).

De verschillen in praktische voerconversie tussen lichte en zware eenden worden vertekend door het verschil in uitval tussen lichte en zware eenden. Hierdoor lijkt het verschil in voerconversie tussen licht en zwaar wat kleiner dan wanneer er geen verschil in uitval zou zijn. De resultaten van de gedragswaarnemingen, waaruit bleek dat de lichte eenden iets alerter en actiever zijn dan de zware eenden, geven een van de mogelijke oorzaken van de hogere voerconversie van de lichte eenden aan.

Uit tabel 1 blijkt tevens dat bij beide typen eenden de resultaten bij de hoge bezetting slechter zijn dan bij de lage. Dit geldt voor eindgewicht, uitval en voerconversie en ondanks het gelijk aantal eenden per voer- en drinkbak bij beide bezettingen. De resultaten van de exterieurbeoordeling toonden dat er zowel bij de zware als bij de lichte eenden duidelijk meer verentrekkerij en bevuiling van het verenpak optrad bij een hoge bezetting.

In tabel 2 staan de resultaten van de bepaling van Tibiale Dyschondroplasia op vier weken leeftijd. Bij de lichte eenden werden aanmerkelijk minder gevallen van ernstige TD aangetroffen. Dit is gunstig omdat het vooral de ernstige gevallen zijn die tot pootproblemen kunnen leiden.

Tabel 3 toont de voornaamste slachtrendementen op zes en zeven weken leeftijd. Het verschil in gemiddeld gewicht van de steekproefeeden bleek zowel op 43 als op

Tabel 2: tibiale Dyschondroplasie op 4 weken leeftijd (van 30 eenden per groep).

Score *	I	II	III	IV	V
Zware/Lichte eendeneenden (aantal/aantal)	25	105	105	114	71

Score I = geen dyschondroplasie, score V = ernstige dyschondroplasie.

50 dagen wat groter dan het gewichtsverschil tussen de totale proefgroepen. Dit kan een vertekend beeld geven, omdat het hierdoor lijkt alsof de rendementen van de zware eenden iets gunstiger zijn. Desondanks blijkt uit tabel 3 dat er op 50 dagen geen duidelijk verschil in slachrendementen van lichte en zware eenden werd gevonden.

Uit tabel 3 blijkt tevens dat het percentage filet in de laatste week toeneemt van gemiddeld 8,4 naar 11% van het levend gewicht. In grammen uitgedrukt neemt het gewicht van de filet toe van gemiddeld ongeveer 220 gram naar 330 gram per eend. Ook het grillrendement neemt in de zevende week nog aanzienlijk toe.

Discussie

De groei bij eenden is sterk afhankelijk van de staltemperatuur tijdens de afmestperiode, dit in tegenstelling tot de voerconversie. In de koelere periode van het jaar zullen zowel de lichte als de zware eenden aanmerkelijk zwaarder kunnen worden dan in deze proef het geval was.

Tabel 3: gemiddelde slachtresultaten op 43 en 50 dagen leeftijd.

	Gewichten (g)			Rendementen (% van nuchter levend gewicht)					
	Levend gew.	Griller + nek	Griller + nek	Nek + Nekvel	Vleugels	Poten	Filet	Vel + vet	Karkas
43 dagen									
Zwaar	2942	1959	66,6	5,6	8,0	17,1	8,6	14,0	13,3
licht	2432	1622	66,7	5,4	8,1	18,1	8,1	13,8	13,3
50 dagen									
Zwaar	3272	2228	68,1	5,6	7,9	16,5	11,0	13,9	13,1
Licht	2804	1915	68,3	5,6	8,0	17,0	10,9	14,2	12,8

Conclusies

Zware eenden werden in deze proef circa 15% zwaarder dan lichte eenden.

De technische resultaten van de zware eenden leveren bij gelijke bezetting en gelijke uitbetalingsprijs een hoger saldo op voor de eendenhouders.

Zowel bij zware als lichte eenden verslechteren de resultaten bij hogere bezetting.

In deze proef trad bij de lichte eenden minder uitval op.

Bij lichte eenden is de botvorming in de tibia beter dan bij zware eenden.

De slachtrendementen op 50 dagen leeftijd zijn bij lichte en zware eenden vrijwel gelijk.

Eerder afleveren dan op zeven weken leeftijd lijkt zowel bij lichte als bij zware eenden ongewenst.